

Komisja
Europejska

Krótki przewodnik po euro

0 euro

Euro wprowadzono do obiegu w 1999 r.: najpierw pojawiło się na paskach wypłaty, rachunkach i fakturach. Z dniem 1 stycznia 2002 r. banknoty i monety euro trafiły po raz pierwszy do europejskich oddziałów banków, kas sklepowych oraz naszych portfeli i kieszeni. Przedsięwzięcie to było kolejnym ważnym krokiem w kierunku integracji gospodarczej Europy, która rozpoczęła się wraz z ustanowieniem Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej w 1957 r.

Wczoraj i dziś: droga do euro

1957

Ustanowienie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, dzięki której nastąpiło otwarcie wspólnego rynku oraz usprawnienie przepływu towarów, osób, usług i kapitału między państwami członkowskimi.

Wspólny rynek rozwija się i rośnie, lecz wymianę handlową utrudniają liczne waluty znajdujące się w obiegu.

1992

Traktat z Maastricht decyduje o powstaniu silnej i stabilnej waluty europejskiej skrojonej na miarę potrzeb XXI w.

1999

Euro zostaje wprowadzone jako waluta wirtualna.

2002

Euro staje się realną walutą: do obiegu trafia około 8 mld banknotów euro i 38 mld monet euro.

Rozszerzanie strefy euro, które doprowadziło do powstania drugiej pod względem wielkości gospodarki na świecie, nadal trwa.

Jaki cel przyświeca euro?

Celem wspólnej waluty oraz **unii gospodarczej i walutowej (UGW)** jest zapewnienie sprawniejszego i bardziej wydajnego funkcjonowania gospodarek państw członkowskich, i doprowadzenie w ten sposób do powstania większej liczby miejsc pracy dla obywateli Unii i zwiększenia ich dobrobytu.

Więcej informacji na temat euro

Symbolem euro jest znak €.

Wzór banknotów euro jest wspólny dla wszystkich państw członkowskich należących do strefy euro.

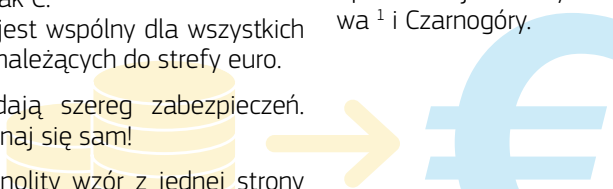
Banknoty euro posiadają szereg zabezpieczeń. Przyjrzyj się im i przekonaj się sam!

Monety euro mają jednolity wzór z jednej strony oraz charakterystyczny dla danego kraju wzór na odwrocie.

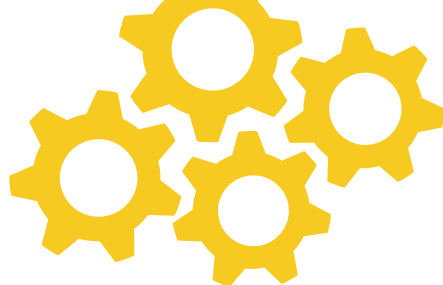
Euro na świecie

Nie uwierzysz w ilu krajach euro jest środkiem płatniczym! Euro posługują się mieszkańcy Karaibów (Gwadelupy, Martyniki i Saint-Barthélemy), wysp na Oceanie Indyjskim (Majotty i Reunion) oraz Oceanie Atlantyckim (Azorów, Wysp Kanaryjskich, Madeiry oraz Saint Pierre i Miquelon), jak również Ceuty i Melilli na północnym wybrzeżu Afryki oraz Gujany Francuskiej w Ameryce Południowej. Euro jest również walutą krajową Monako, San Marino, Stolicy Apostolskiej i Andory oraz faktyczną walutą Kosowa¹ i Czarnogóry.

¹ Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

Reguły gry: przyjęcie wspólnej waluty i zarządzanie nią

Napotkane trudności

Ostatni kryzys finansowy i zadłużeniowy ujawnił słabe punkty ram koordynacji polityki gospodarczej w UGW. W odpowiedzi na tę sytuację UE zaostrzyła przepisy i procedury, zgodnie z którymi państwa należące do strefy euro koordynują swoją politykę gospodarczą i budżetową. Zmiany te pomogą naszym gospodarkom i pozwolą zapobiec wystąpieniu podobnych kryzysów w przyszłości.

Rozszerzenie strefy euro

Wszystkie państwa członkowskie UE mogą przystąpić do strefy euro. Kraje kandydujące muszą jednak spełnić szereg kryteriów, aby wykazać, że ich gospodarki są gotowe na przyjęcie euro. Te kryteria przystąpienia lub konwergencji pozwalają zbadać stabilność finansów publicznych w oparciu o wartości referencyjne dotyczące deficytu budżetowego i długu publicznego. Ich celem jest również zapewnienie, aby kraje osiągnęły wysoki poziom stabilności makroekonomicznej i konkurencyjności znajdujący odzwierciedlenie w niskiej stopie inflacji i niskich długoterminowych stopach procentowych, a także stabilnym kursie walutowym.

Zapewnienie dobrej kondycji finansów publicznych

Euro przynosi wiele potencjalnych korzyści, ale tylko wtedy, gdy państwa należące do strefy euro prowadzą rozsądną politykę gospodarczą. Dlatego też wejście do strefy euro od samego początku wiązało się z obowiązkiem unikania znacznego i nadmiernego deficytu budżetowego oraz utrzymywania długu publicznego na stabilnym poziomie. Wywiązywanie się z obowiązku prowadzenia rozsądnej polityki budżetowej jest monitorowane za pomocą ram określanych jako pakt stabilności i wzrostu.

Od czasu kryzysu gospodarczego postanowienia paktu zostały znacząco zaostrzone. Rządy muszą obecnie przedstawiać projekty planów budżetowych, które analizuje Komisja i pozostałe państwa należące do strefy euro. Wprowadzono mechanizmy ścisłego nadzoru w celu sprawdzenia, czy państwa rzeczywiście osiągają cele budżetowe, do których się zobowiązały; w stosownych przypadkach mogą też zostać nałożone sankcje.

Zapewnienie konkurencyjności oraz wspieranie wzrostu gospodarczego

Solidne finanse publiczne nie są jedynym kluczem do silnej gospodarki w strefie euro. Kryzys wykazał również potrzebę nowego podejścia do regulacji usług finansowych oraz ścisłego monitorowania zmian na rynku finansowym. Ustanowiono również nowe narzędzia nadzoru, aby zagwarantować, że państwa członkowskie strefy euro będą prowadzić politykę gospodarczą zapewniającą konkurencyjność oraz wspierającą wzrost gospodarczy, a także tworzenie miejsc pracy. Zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć” celem tych nowych narzędzi jest zapobieganie występowaniu szkodliwych zakłóceń równowagi ekonomicznej, takich jak bańki na rynkach nieruchomości.

Analiza korzyści

W ostatnich latach euro stanęło w obliczu pewnych dobrze znanych wyzwań. Kryzys zadłużeniowy ujawnił słabe punkty wspólnej waluty, które należało dogłębnie przeanalizować i wyeliminować. W wyniku podjętych działań wzmocniono ramy unii gospodarczej i walutowej.

Mimo iż warto zapoznać się z problemami związanymi z zarządzaniem polityką gospodarczą, nie należy zapominać o ogromnych korzyściach, jakie euro przyniosło Europie, jej obywatelom i przedsiębiorstwom.

Jakie korzyści przynosi euro obywatelom?

Większy wybór, korzystniejsze ceny

Zwiększyła się konkurencja między sklepami i między dostawcami, która doprowadziła do niższych cen i ograniczenia ich wzrostu.

Zakupy za granicą są łatwiejsze!

W strefie euro nie musimy już obliczać kursów wymiany, możemy natomiast bezpośrednio porównywać ceny oraz mamy większy wybór towarów i usług.

Stabilna waluta

Od momentu wprowadzenia euro stopa inflacji w strefie euro wynosi rocznie około 2 %. Wartość tego wskaźnika jest wyjątkowo stabilna i niska, jeśli porównamy go z poziomem 20 % (a niekiedy i wyższym), odnotowywanym przez niektóre państwa członkowskie UE w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w.

Tańsze i łatwiejsze podróżowanie

Podróżowanie w strefie euro jest znacznie łatwiejsze niż w przeszłości – nie musimy wymieniać walut, a w konsekwencji płacić prowizji za ich wymianę.

Euro można ponadto łatwo wymieniać w wielu krajach spoza strefy euro – szacuje się, że około

20–25 % banknotów euro (pod względem wartości) jest w obiegu poza granicami strefy euro.

Jakie korzyści przynosi euro przedsiębiorstwom?

To proste:
**niższe stopy procentowe =
więcej inwestycji**

- Niska inflacja pozwala na utrzymywanie stóp procentowych na niskim poziomie.
- Przedsiębiorstwa mogą taniej zaciągać kredyty na inwestycje, np. nowe maszyny czy też badania i rozwój.
- Nowe produkty, nowe usługi i wyższa wydajność.
- Wzrost gospodarczy i więcej lepszych miejsc pracy.

Stabilność gospodarcza zachęca do planowania długoterminowego

Obecnie europejskie przedsiębiorstwa mają większe możliwości dokonywania inwestycji długoterminowych. Stopy procentowe są stabilne, więc łatwiej jest przewidzieć, czy inwestycja przyniesie zysk.

Mniejsze ryzyko i niższe koszty wspierają handel i inwestycje transgraniczne

Wymiana handlowa między państwami członkowskimi UE wiązała się w przeszłości z posługiwaniem się wieloma walutami o zmiennych kursach walutowych. Aby ograniczyć to ryzyko, przedsiębiorstwa sprzedawały towary po wyższych cenach za granicą, co zniechęcało do prowadzenia wymiany handlowej. Ryzyko to zostało już wyeliminowane.

Ponadto handel na jednolitym rynku, gdzie obowiązuje ta sama waluta, jest po prostu bardziej wydajny niż wymiana handlowa pomiędzy wieloma rynkami, na których stosowane są różne waluty. Szacuje się, że przed wprowadzeniem wspólnej waluty koszty wymiany walut w UE wynosiły 20–25 mld euro rocznie. Kosztów tych w strefie euro już się nie ponosi.

Jakie korzyści przynosi euro Europie?

Większa integracja rynków finansowych

Integracja gospodarcza i walutowa bardzo ułatwia kierowanie kapitału inwestycyjnego tam, gdzie zostanie najefektywniej wykorzystany. Odpowiednio regulowany i nadzorowany rynek finansowy w rozszerzonej strefie euro zwiększa ilość kapitału dostępnego na inwestycje i umożliwia inwestorom równomierniejsze rozkładanie ryzyka.

Euro jest korzystne dla unijnych przedsiębiorstw prowadzących handel międzynarodowy

Jako mocna, łatwo dostępna i budząca zaufanie waluta, euro jest chętnie wykorzystywane w międzynarodowych transakcjach handlowych. Pozwala to przedsiębiorstwom ze strefy euro dokonywać i otrzymywać płatności w euro, co zmniejsza ich narażenie na wahania kursów walut oraz ułatwia handel z państwami partnerskimi.

Strefa euro ma większą widoczność na arenie międzynarodowej

Największe podmioty gospodarki światowej spotykają się na forach międzynarodowych, takich jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) czy grupy G-7 i G-20, w celu promowania stabilności na rynkach światowych. Obecnie euro jest drugą co do ważności walutą światową po dolarze amerykańskim. Będąc jednym z najważniejszych obszarów gospodarczych na świecie, UE ma silniejszą pozycję na arenie międzynarodowej.

Korzyści, jakie niesie euro: krótkie podsumowanie

UGW i euro dają nam:

- stabilną walutę
- niską inflację oraz niższe stopy procentowe
- przejrzystość cen
- brak kosztów wymiany walut
- większą integrację rynków finansowych i poddanie ich odpowiedniej regulacji i nadzorowi
- skuteczniej funkcjonującą gospodarkę
- ramy prawne służące poprawie stanu finansów publicznych
- silniejszą pozycję UE w gospodarce światowej
- korzyści w handlu międzynarodowym
- widoczny symbol tożsamości europejskiej.

Kto jest kim?

Komisja Europejska

Komisja, w szczególności jej Dyrekcja ds. Gospodarczych i Finansowych (DG ECFIN), nadzoruje rozwój sytuacji gospodarczej w całej UE oraz pomaga wdrażać powyższe przepisy i dalej je rozwijać.

Europejski Bank Centralny (EBC)

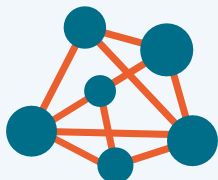
EBC jest niezależną instytucją UE, która podejmuje decyzje dotyczące polityki pieniężnej w strefie euro w celu utrzymania stabilności cen. EBC, we współpracy z krajowymi organami nadzoru, odpowiada również za zapewnienie skutecznego i jednolitego nadzoru nad europejskim sektorem bankowym.

Parlament Europejski (PE)

Parlament Europejski jest organem prawodawczym w tym procesie. Prowadzi on wystąpienia, debaty i głosowania. Decyduje wraz z Radą lub wyraża swoją opinię, czy dany akt prawny powinien zostać uchwalony.

ECOFIN i Eurogrupa

Są to posiedzenia Rady, na których podejmowana jest większość decyzji. W Radzie ECOFIN uczestniczą ministrowie finansów wszystkich państw członkowskich UE; w skład Eurogrupy wchodzi ministrowie finansów wszystkich państw członkowskich należących do strefy euro.

Mity związane z euro: zastanów się

Mit: euro doprowadziło do większej inflacji

Przez obniżenie inflacji i zwiększenie konkurencji euro doprowadziło *de facto* do spadku cen! Na przestrzeni lat inflacja i wzrost cen utrzymywały się w strefie euro na bardzo niskim poziomie właśnie dzięki wspólnej walucie.

Mit: euro to niekorzystne ograniczenie suwerenności państwa

W dzisiejszym zglobalizowanym świecie wspólne działanie państw strefy euro *de facto* wzmacnia suwerenność krajową. Gdy państwo oddaje dobrowolnie część swojej suwerenności z chwilą przyjęcia euro, jego rząd koordynuje swoją politykę gospodarczą z korzyścią dla wszystkich państw strefy euro i kontroluje wydatki. W efekcie państwo to może nawet zwiększyć swoje wpływy i siłę oddziaływania w sferze gospodarczej.

Fakty i liczby

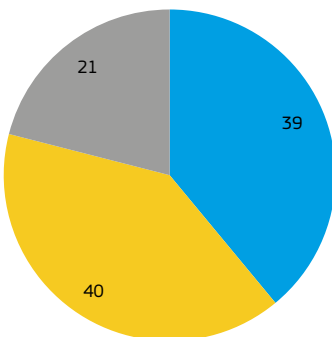
Z chwilą wprowadzenia wspólnej waluty w obiegu znalazło się 38 mld monet euro. Liczba ta odpowiadała w tym czasie około 124 monetom na jednego mieszkańca strefy euro.

Euro jest atrakcyjną walutą rezerwową dla innych krajów. W 2017 r. około 20 % rezerw na świecie było utrzymywanych w euro.

Po wprowadzeniu w 2001 r. przepisów dotyczących transgranicznych płatności w euro średni koszt przelewu 100 euro spadł z 24 euro do 2,40 euro.

Okolo 39 % wolumenu wszystkich transakcji finansowych na świecie (z wyłączeniem płatności w obrębie strefy euro) było denominowane w euro. Dla porównania, w dolarach amerykańskich było denominowane 40 % transakcji.

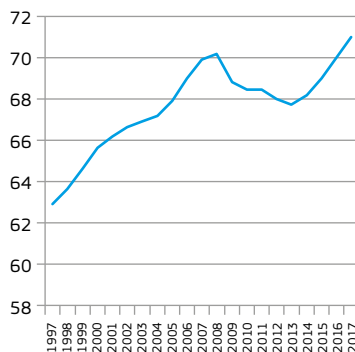
Udział euro w płatnościach na świecie – 2017 (%)

■ Euro ■ dolar amerykański ■ inne

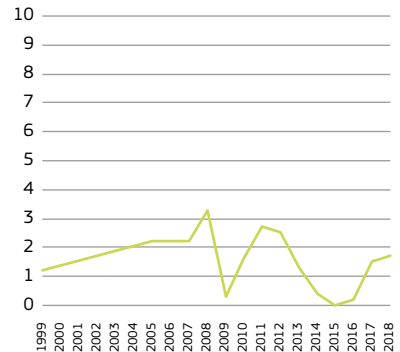
Waluta na potrzeby handlu międzynarodowego

Stopa zatrudnienia w strefie euro (osoby w wieku 20-64 lata)

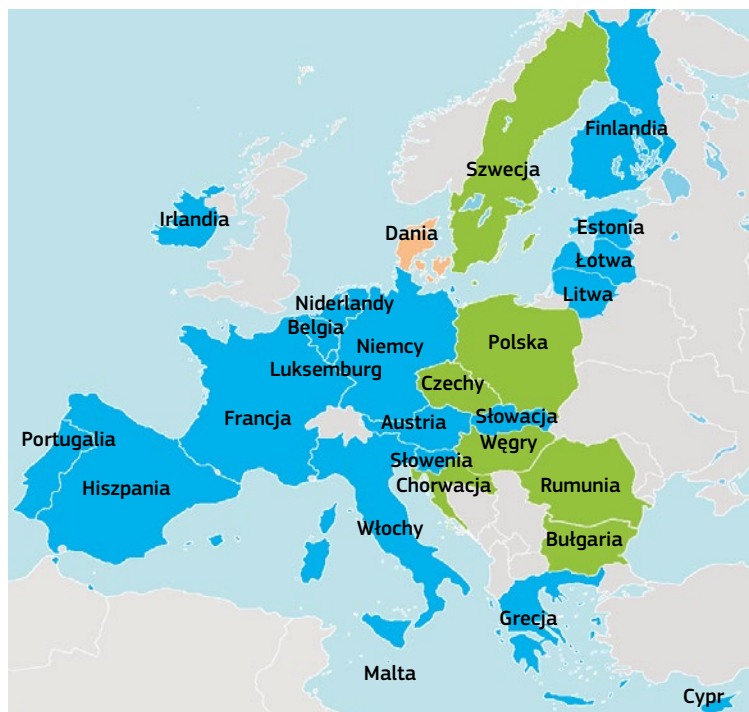

Waluta na potrzeby wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

Stopa inflacji w strefie euro

Waluta na potrzeby stabilności

- Strefa euro
- Państwo członkowskie UE korzystające z klauzuli „opt-out“
- Państwa członkowskie UE, które nie przyjęły jeszcze euro

Więcej informacji można znaleźć na poniższych stronach

Euro:

<http://ec.europa.eu/euro>

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych

https://ec.europa.eu/info/departments/economic-and-financial-affairs_pl

Komisja Europejska:

https://ec.europa.eu/commission/index_pl

Europejski Bank Centralny:

www.ecb.eu

Tekst zaktualizowano we wrześniu 2018 r.

© Unia Europejska, 2018

Powielanie dozwolone pod warunkiem wskazania źródła.

Ilustracje: © Komisja Europejska

Komisja Europejska

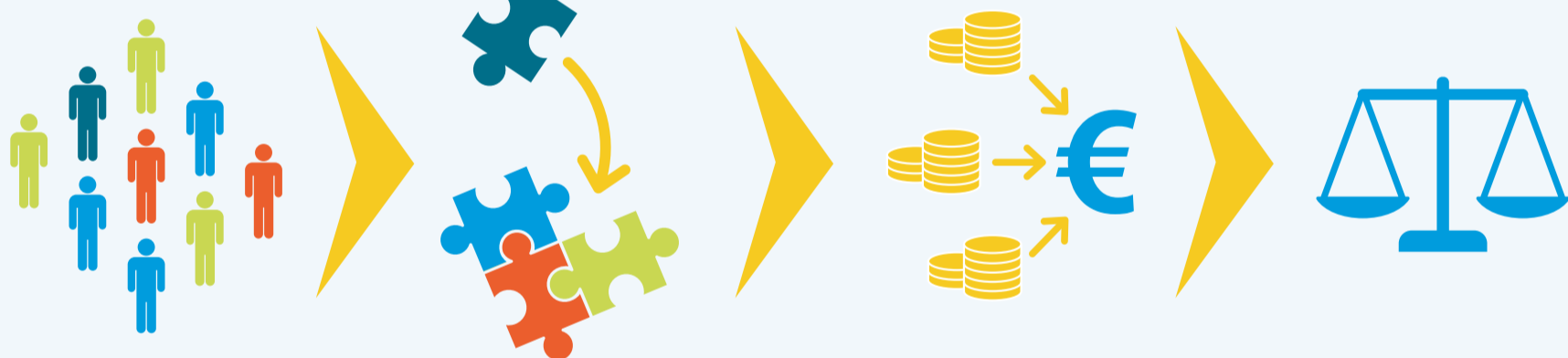
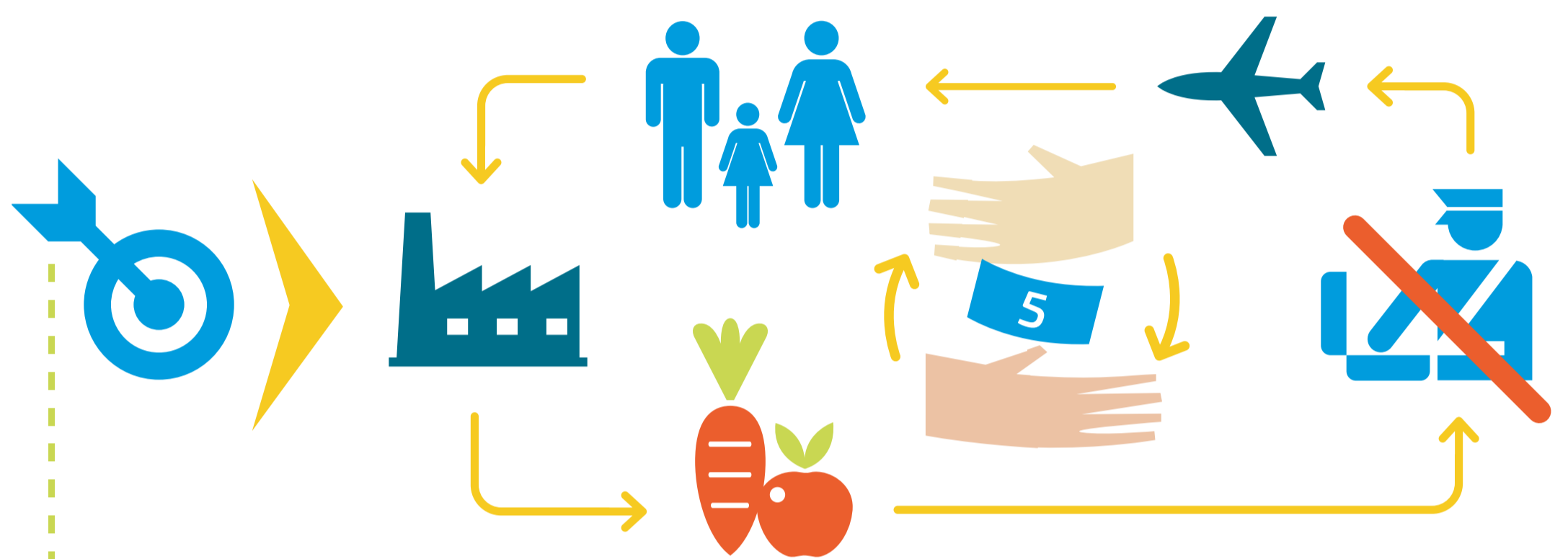
Ku wspólnej walucie: droga do euro

1957

Budowa podstaw wspólnego rynku

Ustanowienie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej w 1957 r. dało początek wspólnemu rynkowi oraz integracji europejskiej. Dzięki temu usprawniono przepływ towarów, osób, usług i kapitału między państwami członkowskimi.

1992

Wspólny rynek staje się rzeczywistością

Kiedy w Europie zwiększyła się swoboda wymiany handlowej i przemieszczania się, stało się jasne, że rozwój jednolitego rynku jest hamowany przez wielość walut znajdujących się w obiegu. W jaki sposób zlikwidowano tę dodatkową barierę dla integracji? W 1992 r. Traktat z Maastricht zdecydował o powstaniu silnej i stabilnej waluty europejskiej skrojonej na miarę potrzeb XXI w.

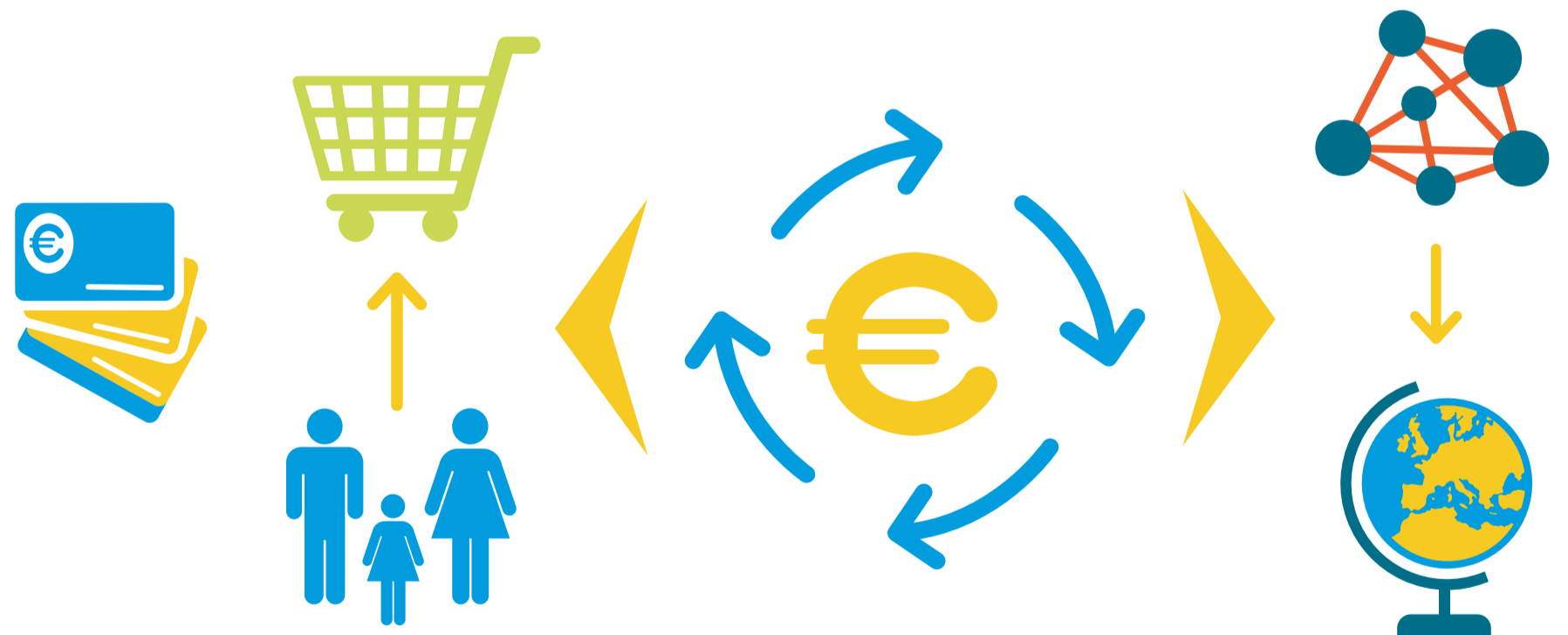
2002

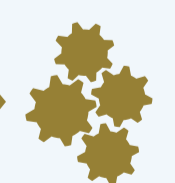
Euro staje się realną walutą

Z dniem 1 stycznia 2002 r. banknoty i monety euro trafiły do europejskich oddziałów banków, kas sklepowych oraz naszych portfeli i kieszeni. Od tamtej pory strefa euro stopniowo powiększa się, przynosząc wymierne korzyści coraz większej liczbie obywateli i przedsiębiorstw.

Rozszerzenie strefy euro nadal trwa i jest dynamicznym procesem.

OBECNIE

Utrzymanie dobrej kondycji euro

Zawsze istniały kryteria i przepisy pozwalające na zapewnienie stabilności gospodarki strefy euro. Od czasu kryzysu wzmocniono ramy zarządzania gospodarczego w strefie euro, aby pomóc krajom znajdującym się w trudnej sytuacji w powrocie na ścieżkę rozwoju i unikaniu podobnych problemów w przyszłości. Komisja Europejska podejmuje również działania, aby pogłębić UGW i uczynić ją bardziej sprawiedliwą.

